Κώστας Χ. Πασχάλης
Ήττα του πολιτικού μας συστήματος

Είναι απόγευμα Δευτέρας όταν γράφεται αυτό το κείμενο, λίγες μόνον ώρες από την ανακοίνωση των τελικών αποτελεσμάτων των Ευρωεκλογών. «Εν θερμώ» λοιπόν οι όποιες σκέψεις και διατυπώσεις, που σαφέστατα και δεν διεκδικούν δάφνες πολιτικού σχολιασμού. Προσωπικούς προβληματισμούς και σκέψεις, θέλουν πρωτίστως να εκφράσουν, πάντα προς την κατεύθυνση που υπηρετεί αυτή εδώ η στήλη από τη «γέννησή της». Πέραν λοιπόν της σαφούς (αλλά και αναμενόμενης) ήττας της κυβερνώσας παράταξης και της αλλαγής των συσχετισμών των δυνάμεων σε επίπεδο κορυφής, υπέρ του ΠΑΣΟΚ, το κύριο στοιχείο το οποίο και οφείλουμε να κρατήσουμε και επιμελώς να μελετήσουμε είναι αυτό της απόρριψης βασικών «αξιών» που διέπουν το πολιτικό μας σύστημα.

Η απόρριψη δε αυτή, δηλώνεται κατ' αρχήν με το πρωτοφανές ποσοστό της αποχής και κατά δεύτερο με την πριμοδότηση κομμάτων ή σχημάτων που εκφράζουν είτε εθνικιστικά, είτε ξενοφοβικά, είτε γενικότερα φοβικά σύνδρομα.

Η αποχή δεν συνιστά μόνον σύμπτωμα απάθειας ή έλλειψης ενδιαφέροντος. Σε μεγάλο βαθμό εκλαμβάνεται από τους ίδιους τους απέχοντες ως πολιτική πράξη που εκφράζει αντίδραση στα πολιτικά πεπραγμένα. Συνιστά έναν σιωπηλό τρόπο διαμαρτυρίας που αναζητά αποδέκτες στο σύνολο των πολιτικών δυνάμεων που συμμετέχουν ενεργά στο δημόσιο βίο της χώρας μας.

Το δυστύχημα είναι πως αυτή η έκφραση διαμαρτυρίας απευθύνεται και σε πολιτικές παρατάξεις που όχι μόνον παράγουν αντισυστημικό λόγο, αλλά έχουν και εμπράκτως αποδείξει μέσα από σειρά κινηματικών πολιτικών δράσεων και πρωτοβουλιών, πως παλεύουν για την ανατροπή του. Χαρακτηριστικό παράδειγμα ο ΣΥΡΙΖΑ που παρότι στην πρώτη γραμμή των πολιτικών εξελίξεων εδώ και χρόνια, βγαίνει βαθιά λαβωμένος από το εκλογικό αποτέλεσμα.

Βέβαια το εύκολο είναι να καταφεύγει κανείς στο «ανάθεμα» ή στη μετακύλιση ευθυνών. Ευθύνες πάντα υπάρχουν και αν θέλετε πολλές από αυτές μπορεί κανείς να τις αναζητήσει στα ίδια τα κριτήρια με τα οποία επιλέγουν οι ψηφοφόροι.

Όμως εντέλει και αυτά ακόμη τα κριτήρια καθορίζονται σε καθημερινή βάση από την ίδια την πολιτική των κομμάτων. Όταν λοιπόν κόμματα ή παρατάξεις, που διατυπώνουν αριστερό – ριζοσπαστικό λόγο αδυνατούν να διαμορφώσουν νέα δεδομένα, να ανατρέψουν καταστημένες λογικές και να αναδείξουν νέες δυναμικές με λόγο σαφή, τεκμηριωμένο και κατηγορηματικό, τότε θα πρέπει να αναζητηθούν καινούργιες αφετηρίες. Όχι με τη γνωστή μορφή της μεμψίμοιρης εσωστρέφειας, ούτε φυσικά με «κυνήγι μαγισσών». Η μόνη λύση είναι η «φυγή προς τα εμπρός» και αυτή προϋποθέτει αναδιάταξη προτεραιοτήτων και πάνω από όλα δημιουργική σύνθεση απόψεων.

Τα παραπάνω δένουν άρρηκτα και με το δεύτερο σκέλος του προβληματισμού, που αφορά στα εθνικιστικά ή ξενοφοβικά σύνδρομα που καλλιεργούνται «επιμελώς» και «επιτυχώς» σε κόμματα ή νέα πολιτικά σχήματα. Τα σύνδρομα αυτά βρίσκουν εύφορο έδαφος εξαιτίας τόσο της παγκόσμιας οικονομικής κρίσης, όσο και της εργασιακής (αλλά και προσωπικής) ανασφάλειας που αγκαλιάζει ολοένα και μεγαλύτερα κοινωνικά στρώματα.

Το παράδοξο αυτού ακριβώς του «νοσηρού» συμπτώματος, είναι πως ενώ κάτω από αυτές τις συνθήκες θα έπρεπε να «αναδυθεί» και να ισχυροποιηθεί ο ριζοσπαστικός αριστερός λόγος, που επίμονα υπερασπίζεται τα δικαιώματα των ασθενέστερων οικονομικά τάξεων, καθώς και την εκ βάθρων αλλαγή των οικονομικών και κοινωνικών δεδομένων, που οδήγησαν στη μερική «χρεοκοπία» των «νόμων της ασύδοτης αγοράς», εντέλει αυτό που «αναδύεται» από τις κάλπες είναι η διατήρηση των δυνάμεων της Δεξιάς (στις

περισσότερες χώρες της Ευρώπης) και η ισχυροποίηση των ξενοφοβικών και εθνικιστικών κομμάτων τόσο στην Ελλάδα όσο και πανευρωπαϊκά.

Σ' αυτήν λοιπόν την ιδιαίτερα δύσκολη χρονική συγκυρία και παρά τα αρνητικά εκλογικά αποτελέσματα θεωρούμε περισσότερο αναγκαία από ποτέ την ανάγκη επιστροφής και συσπείρωσης των «υγιώς» σκεπτόμενων πολιτών γύρω από τις δυνάμεις που απαρτίζουν τον πόλο της ριζοσπαστικής Αριστεράς. Αναγκαίος όρος είναι η επαναδιατύπωση όλων εκείνων των αξιών και προτεραιοτήτων που πρέπει με συνέπεια και μεθοδικότητα να υπηρετηθούν, καθώς και η ακριβής διερεύνηση του τρόπου (ή της μεθοδολογίας) με τον οποίο θα φθάσει αυτός ο λόγος σε όλους αυτούς που «σύρονται» πίσω από προσχηματικά διλήμματα και πλαστά φοβικά σύνδρομα.